416

COLECTIA „POVESTIRI
STIINTIFICO-FANTASTICE"

416

MAYA NICULESCU

Ochii sfinxului

* * *

OVIDIU TINCU

Mirajul

MIHU ANTIN

Un arhitect şi cîţiva extratereştri răi

— „INVADATORII" —

Cronologie spaţială (2)

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: NICU RUSSU
Desene interioare: AUREL BUICULESCU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE:

Mergînd singur în fața piramidei lui Mikerinos, Dan este oprit de un individ îmbrăcat într-un costum de cowboy. Necunoscutul susține că este un explorator cosmic care, recepționînd programe de televiziune terestre, a crezut că așa se îmbracă și se comportă oamenii planetei noastre. Dan îl consideră nebun, dar în aceeași noapte, după un spectacol „Sunet și lumină", se lasă atras de ciudatul personaj, care-i cere să-l însoțească într-o călătorie în timp. Străinul, Old, afirmă că vine de pe o planetă îndepărtată cu scopul de a afla ce s-a petrecut cu Uranus și discipolii săi, care cu 11 000 de ani în urmă descinseseră pe Terra.

După ce trec prin barajul timpului, Dan și Old întîlnesc un grup de pămînteni primitivi și ajung la laboratoarele ciclopice construite de uranizi. Aceștia dețineau secretul regenerării vieții și puteau redeveni tineri cu condiția ca organismul lor să fie nevătămat. Aflăm cu acest prilej că pe îndepărtata lor planetă nu mai existau femei. O lege implacabilă interzicea să li se redea și lor tinerețea.

Pe Pămînt, uranizii fac experiențe cu animale, sperînd că, astfel, vor putea regenera fauna distrusă a planetei lor. O parte dintre băștinași îi ajută, atrași de miracolul tinereții veșnice.

Din curiozitate, Hor, unul dintre discipolii lui Uranus, va reîntineri o femeie inteligentă, pe al cărei chip stăruia frumusețea de odinioară.

Acuzat de necruțătorul Seth în Consiliul Geniilor, Hor este condamnat la moarte prin pietrificare. Munca lui Hor, specialistul în regenerarea vieții, va fi preluată de un automat. Femeia este însă iertată, urmînd să se îngrijească de animalele de experiență. Ea îl întîlnește pe soțul ei, care o uitase în momentul în care redevenise și el tînăr. Pedepsit de uranizi întrucît comisese o greșeală, bărbatul se află închis alături de cușca unui leu. Femeia îl iubește cu pasiune și-i urăște pe „zeii cei răi", care i l-au răpit.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XVIII
15 martie 1972

Ochii sfinxului

de MAYA NICULESCU

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

Secera de diamant

Ochiul verde al unei colivii minuscule clipea la intervale regulate. Fusese pregătit alt scorpion și Uranus îl solicita pentru experiențe.

— Ce perseverență dementă ! spuse Dan.

— Ssst ! Sper că n-ai să repeți prostia de data trecută.

— Nu. În cîteva ore am devenit mai înțelept.

Aruncă o privire către omul claustrat într-o cușcă din pricina gestului său necugetat. Nu s-ar putea spune că avea remușcări. Era mai curînd furios pe sine însuși. Tînărul ispășea o pedeapsă groaznică pentru un fiu liber al junglei, numai pentru că lui îi fusese scîrbă de scorpion și milă de soarta ce l-ar fi putut aștepta pe Uranus. În schimb ei, supremii, geniile, asistaseră cu sînge rece la moartea soțiilor și a fiicelor lor, iar acum despărțeau niște muritori naivi de tot ce le era mai scump pe lume.

Pe ecranul imens umbrele își începuseră iarăși jocul. Dan zări de astădată în primul plan fața întunecată a lui Uranus. Trăsăturile erau aspre, iar pe buzele lui se distingea un surîs neplăcut. Un zîmbet disprețuitor de automulțumire, care-i conferea chipului o undă de antipatie, în ciuda frunții boltite și a privirii lui de vizionar.

Dan nu avea motive să-l agreeze pe Uranus. Chiar dacă la început nutrise o simpatie spontană pentru el, după ce asistase la ședința Marelui consiliu, Dan încetase să-l privească pe Uranus cu ochii minții. Simțise atunci că un singur cuvînt al său l-ar fi putut salva pe Hor. Ar fi fost de ajuns ca Uranus să afirme că munca lui Hor îi era indispensabilă, că discipolii care l-au urmat sînt și așa prea puțin numeroși pentru a-și putea permite să sacrifice pe unul dintre ei. Ar fi putut să se opună, dar rămăsese neclintit în numele unei discipline pe care el însuși o înfruntase atunci cînd își părăsise planeta, revoltat de îngustimea semenilor săi. Din vina acestui ins cu zîmbet și privire de sfinx, mîinile harnice ale băștinașilor transformați în sclavi transportau în fața unei

stînci din apropierea marii piramide aparatura cu ajutorul căreia curajosul Hor urma să fie transformat într-o statuie de piatră.

Singur în laboratorul său cu pereţii de un negru mat care absorbeau lumina, Uranus căzuse pe gînduri. Ochii lui îşi pierduseră strălucirea şi se lăsară cuprinşi de neguri. Abia atunci Dan începu să-l înţeleagă. I se păru că „marele zeu" se judeca pe sine însuşi. Mintea lui prevăzuse că planeta lui poate sucomba din pricina emanaţiilor otrăvitoare, luptase cu obtuzitatea semenilor săi, părăsise lumea în care se născuse, dar făcuse toate acestea convins că va rezolva una dintre marile probleme ale viitorului. Şi ce realizase? Nişte monştri oribili şi cruzi. Astăzi nu avusese puterea să-l sprijine pe Hor cu autoritatea lui. Ca să încalce disciplina, legea de fier a semenilor lui, trebuia să creadă în ceva, dar... marele Uranus îşi pierduse încrederea.

„Din Hor va rămîne cel puţin o enigmatică statuie de piatră, mărturie a trecerii noastre pe această lume; noi, ceilalţi, vom pieri în neantul acestei planete virgine, printre animale şi umanoizi primitivi, ucişi poate chiar de monştrii pe care-i zămislim".

Aşa gîndise Uranus atunci cînd îl părăsise pe Hor, lăsîndu-l pradă judecăţii Marelui consiliu. Şi... lucrurile s-ar fi întîmplat întocmai, dacă în această ecuaţie n-ar fi intervenit un factor neprevăzut. O femeie primitivă cu ochi fosforescenţi de lynx, căreia Uranus nu-i acorda nici o importanţă.

Privirea lui Uranus era neliniştită, căuta ceva, poate urmărea o idee, se strecura undeva dincolo de limitele laboratorului şi sfîrşi prin a se fixa în colţul în care se aflau Dan şi Old.

„Dacă ar fi venit în vremea de azi, gîndi Dan, umilele noastre cunoştinţe zoologice i-ar fi putut fi de folos. Dacă ştiinţa noastră şi aceea a altor planete ar merge mînă în mînă, cred că s-ar putea înlocui pînă la urmă atît munca omului cît şi a maşinilor. Fiindcă, în definitiv, asta urmăreşte el — crearea unor animale-robot. Din păcate, îşi continuă Dan gîndul privindu-l pe Uranus, nu ştii unde să cauţi. Te-ai încurcat în specii inferioare, care nu pot fi supuse de voinţa unor fiinţe raţionale".

Uranus îşi apăsă mîna pe frunte şi o trase în jos, mîngîindu-şi faţa obosită. Vocea lui amplificată de un microfon sfîşie tăcerea:

— Mă auzi, Kufu? După ce termin acest set de experienţe vreau să încerc cu alt soi de animale.

— Oare mi-a citit gîndurile? îl întrebă Dan pe Old.

— Ce-ai spus?

— Mă întreb dacă nu-mi citeşte gîndurile prin acelaşi fenomen ciudat prin care eu le pătrund pe ale lui.

— Cred mai curînd că este o simplă întîmplare. Chiar dacă ţi-a surprins gîndul, n-a înţeles nimic. Pentru el, existenţa unor animale veninoase, de pildă, este tot atît de puţin plauzibilă ca existenţa unor maşini vii pentru semenii tăi.

Dan nu era convins. Presupunea că Uranus simţea în preajmă afluxul ideilor pe care i le transmitea involuntar omul din viitor. Poate că, într-adevăr, ideile pot fi comunicate în timp şi în spa-

ţiu, că există anumite unde transportoare de idei, aşa cum există fibre bune conducătoare de electricitate. Pe Dan îl atrăgea această ipoteză. Ar fi vrut să afle răspunsul în ochii „marelui zeu", dar laboratorul se cufundase în întuneric şi chipul enigmatic dispăruse. O rază argintie lumina acum cutia minusculă ca o jucărie în care se afla scorpionul.

Dan simţi în gură un gust amar. Uranus, în ciuda limitelor sale, îl impresionase prin sumbra-i măreţie. El şi Hor i se păruseră cei mai umani dintre „zei". Unul fusese condamnat. Ce avea să se întîmple cu celălalt ?

— Mi-e greu să urmăresc cele ce vor urma, îi şopti el lui Old.

— Stăpîneşte-te ! Ţi-am spus că nu putem schimba trecutul. Uranus avea nevoie de timp, de multă vreme pentru a studia fiinţele lumii voastre. Uranus a nesocotit... timpul.

— Pe Cronos, tresări Dan.

— Ce spun legendele voastre ?

— „...Şi ...Cronos şi-a ucis tatăl cu o seceră de diamant".

— Timpul se răzbună întotdeauna.

Pe ecranul din faţa lor cutia cu scorpionul se zărea din ce în ce mai clar. O lucire sinistră fulgeră în jurul lor. Scîntei arzătoare izbucniră de pretutindeni, dansînd, învîrtindu-se, contractîndu-se într-un vîrtej care devenea din ce în ce mai material pînă cînd se stabiliză, trepidînd uşor, sugerînd parcă mişcările dereglate ale arahnidei. Pe urmă totul deveni realitate şi coşmar în acelaşi timp. Monstrul de proporţii gigantice trăia, se zbătea încercînd să iasă din încăperea întunecoasă, avid de lumină şi soare. Chipul lui Uranus reapăru dintre tenebre şi-şi privi cu atenţie creaţia şi fără bucurie. Visase să realizeze o maşină vie. Un fel de screper capabil să circule pe terenurile cele mai neregulate, să transporte materiale sau să sape tuneluri în pămînt, un robot viu care, asemenea unei maşini, să poată fi comandat prin semnale. Nu se mulţumise să-i dea proporţii imense, îl şi condiţionase să execute unele travalii. Desigur, trebuia să urmeze o perioadă de dresaj, dar era important de testat dacă experienţa reuşise, dacă uriaşul animal putea răspunde unor comenzi simple.

Îi ordonă să înainteze spre el.

Monstrul părea atras de privirea stăpînului aşa cum un magnet atrage oţelul, şi Uranus schiţă un zîmbet de satisfacţie. Se apropia de el cu mişcări caraghioase şi nesigure de jucărie mecanică. Cînd ajunseră aproape faţă în faţă, îi porunci să se oprească. Membrele hidoase tremurară o vreme nehotărîte, dar, în cele din urmă, monstrul se opri fremătînd excitat. În aceeaşi clipă o sclipire de diamant străbătu aerul, şi coada articulată a scorpionului înfipse acul ei veninos în pieptul marelui geniu.

Trupul lui Uranus tresări de durere, ochii i se holbară uimiţi. Îşi scutură capul ca şi cum ar fi vrut să-şi revină, să înţeleagă şi, de îndată, aruncă în direcţia lui Dan o privire în care se putea citi revelaţia. În ultima clipă, geniul muribund descifrase gîndul lui Dan pentru care fusese orb şi surd pînă atunci. Privirea lui se ilumină de un zîmbet prin care părea că-şi bate joc de propria lui nebunie. Aruncă monstrului o privire scăpărătoare de ură şi, aproape simultan, produse o nouă dezintegrare. Uriaşa arahnidă se

prefăcu în particule fine şi, cînd jocul lor nebun se potoli, ele formară în mijlocul laboratorului o masă compactă de fum.

Cam atunci Dan auzi în apropierea lui un sunet ciudat. Un hohot de rîs aproape stins sau poate înăbuşit de zgomotul din laborator. Îl remarcase numai pentru că irupsese din imediata lui apropiere şi pentru că răsunase bizar în această atmosferă de coşmar. Îşi roti ochii în jur, şi atunci o zări pe femeia în togă albă, încremenită sub o arcadă. Venise atrasă de zgomote şi surprinsese doar ultima parte a dezastrului. Privirea ei fixă era o oglindă a groazei, dar buzele scăpaseră un hohot nervos, şi Dan nu înţelegea dacă sunetul acela exprimase teama sau satisfacţia că zeul pe care-l ura avea să piară.

Urmă un vacarm nebun. Se auziră voci, întrebări care alunecau stridente, în dezacord, ordine. Cineva deschise supapele de aerisire şi norul de fum se dispersă încet, inundînd încăperile. Femeia dispăru acoperită de ceţuri. Dan nu-l mai putea zări nici pe Old, deşi se afla probabil la numai cîţiva paşi de el.

Dan se simţi uşor ca şi cum ar fi alunecat în zbor planat. Ceva din fiinţa lui îl îndemna să se rupă de această lume ce părea că se cufundă în adîncuri tenebroase. Fără să ştie cum, se lovi de Old şi se agăţă de el.

— Ţi-ai dat seama că înainte de a pieri a înţeles? strigă el.

— Ce te face să crezi că a murit?

„Cum ar fi putut să scape?“ gîndi Dan. Nu avu timp să răspundă. Simţea totul vibrînd în jurul lui. În ceţuri plutea o ameninţare insolită, crudă ca privirea unei fiare flămînde. O simţea instinctiv şi ştia că nu avea cum să se apere. O fosforescenţă ciudată iriza ceţurile, revărsîndu-le în valuri agitate, grăbite să cuprindă întreaga lume sub vaporii lor infectaţi. Se lupta ca un disperat, fără zgomot, înotînd într-un ocean de orori, de gînduri murdare, care voiau să-l tîrască odată cu norii fosforescenţi ce se prelingeau deasupra lui. Tulburat, orb şi surd, se zbătea să scape din ghearele acelui infern. Îl auzi pe Old strigîndu-i să se agaţe de ceva, să încerce să rămînă pe loc, dar lui Dan însăşi ideea aceasta i se păru imposibilă. Nu mai avea putere. S-ar fi lăsat demult atras de adîncuri dacă nu i-ar fi fost scîrbă de ceaţa aceea caldă, vie şi îngrozitor de murdară. N-ar fi vrut să moară înecat în ea. Deşi era atît de slăbit, ţinea şi acum dinţii încleştaţi ca să nu respire aerul viciat. Cît putea să mai reziste aşa? Îl simţi pe Old căzînd şi lăsîndu-se dus şi se aruncă asupra lui încercînd să-l reţină. O senzaţie ciudată îi asaltă mintea înnegurată de ceţuri. În timp ce aluneca în neant, purtat de valuri, se simţi dominat de dorinţa de a se salva cu orice preţ. Instinctul său de conservare anihilase orice urmă de inteligenţă, conştiinţă sau bunătate. Ar fi făcut orice ca să scape, dar aluneca tot timpul, agăţat de trupul lui Old.

Un ultim efort de concentrare sau, poate, o simplă întîmplare îl ajută să se agaţe de ceva, să reziste ceţurilor curgătoare şi abia atunci mintea lui întunecată fu străbătută de o idee nebunească. „Dezintegrînd monstrul, Uranus a infestat aerul cu un fel de instincte oribile“.

Se hotărî să lupte cu toţi atomii trupului, cu toate coardele sufletului său împotriva forţelor teribile care se concentrau în jurul-i într-o ultimă încercare de a-l atrage în profunzimea tene-

brelor şi reuşi să le reziste. Constată mai tîrziu că valurile de abur şi fum îşi pierduseră intensitatea. Reuşea acum să vadă cale de cîţiva paşi în jur. Alături de el, Old zăcea încă leşinat.

„Am să-l trezesc abia după ce reuşesc să-l scot din aburii aceştia viciaţi“ — hotărî Dan. Încercînd să-l ridice, i se păru că trupul lui Old era atît de uşor încît aproape nu-i simţea greutatea.

Se retrase puţin din calea ceţurilor şi se angajă pe un drum întunecat în care domnea o tăcere de moarte, doar aerul tremura uşor, agitat parcă de bătaia unor aripi nevăzute. Nu ştia unde se află, nici cît de mult alunecase în adîncuri. Avea senzaţia că urcă pante abrupte, căţărîndu-se pe stînci care ameninţau să se prăvălească. Urca tîrîndu-l pe Old. Urca şi suferea fără să-şi dea seama cît este de reală durerea lui, pentru că nu era o suferinţă fizică, doar sufletul lui era strivit de chinuri.

Mult mai tîrziu apăru iluzia. Asemenea unei Fata Morgana ce se arată celor rătăciţi în deşerturi, însetaţi şi frînţi de oboseală, Dan zări deasupra lui o lumină strălucitoare şi dulce. Avea impresia că zăreşte cerul însorit, şi iluzia îi dădu curaj, silindu-l să se grăbească.

Nu mai era obosit. Nu simţea nici greutatea lui Old, dar lumina cea amăgitoare se depărta pe măsură ce el rătăcea în căutarea ei. O dată crezu că se află foarte aproape de ea şi atunci înţelese că nu putea fi produsă de soare. Strălucirea ei era mată, şi Dan nu îndrăzni să se apropie. Resemnat, îl aşeză pe Old jos şi se trînti alături. Nu făcu nici o încercare să-l trezească. Avea certitudinea că-şi va reveni singur. Fruntea îi era senină, iar pe buze începuse să-i plutească un zîmbet.

„Trebuie să-şi revină“ — gîndi Dan, încercînd să se convingă de acest lucru. Nu-şi putea lua ochii de la Old. De ce-l păzea cu atîta disperare ? Trăsăturile lui erau descompuse de suferinţă. Ţinea ochii închişi, deşi un tremur uşor îi agita trupul pe care viaţa părea să-l părăsească într-o dulce agonie.

— Old ! strigă Dan înspăimîntat de ideea că tovarăşul lui l-ar putea părăsi pentru totdeauna.

Îi fricţionă cu înfrigurare tîmplele şi mîinile reci, bolborosind cuvinte fără şir, încercînd să-l convingă.

— Old, nu se poate, să nu faci asta, nu uita că tu eşti nemuritor. Mă auzi ? Răspunde-mi !

Poate că lui Old îi parveni disperarea din vocea lui Dan şi făcu un efort să-şi revină. Privirea lor se încrucişă. Ochii lui aveau o lucire verzuie, iar faţa nu era decît o mască a groazei. Continua să tacă, dar lui Dan i se păru că distinge în privirea lui o rugăminte mută.

— Ai înţeles şi tu, şopti Dan.

Da, înţelesese şi Old : în ultimele-i clipe de viaţă, Uranus şi-a dat seama unde a greşit, ştia că nu mai era scăpare şi, clocotind de furie, a dezintegrat monstrul. Probabil că, fiind rănit, n-a mai putut controla reacţia şi particulele puse în libertate au infestat aerul din marea piramidă.

Dan trăise un coşmar, dar îşi revenise. Probabil că organismul lui Old era mult mai sensibil la noxe. Era foarte slăbit, şi Dan nu se pricepea să-i dea nici un ajutor.

— Să nu-ți fie teamă, spuse trist Old. N-am să te părăsesc. Nu acum. Și nu aici.

— Unde sîntem ? întrebă Dan.

— Cred că acolo unde am fost. Pîlpîie ceva în fața noastră... Ecranul...

— Ecranul pe care am urmărit experiența ? Nu se poate ! Am alunecat în adîncuri, m-am tăvălit în mlaștini și m-am cățărat pe stînci, tîrîndu-te după mine.

Old îl privi fix și Dan avu impresia că distinge în ochii lui care-și pierduseră strălucirea valurile de ceață murdară și norii fosforescenți care se prelinseseră asupra lor, atrăgîndu-i, precum și toată zădărnicia luptei lui. Nu putu să suporte duritatea acelei priviri, care-i reaminti haosul din care ieșise strivit și întoarse capul.

— Poate că abisul și oceanul acela de orori au existat numai în sufletele noastre, spuse el.

— Tocmai asta este tragedia, răspunse Old, dar Dan nu înțelese sensul cuvintelor lui.

Nu înțelegea nici pasivitatea lui Old. Scăpaseră printr-un miracol. Nu era acum momentul să fugă, să se pună la adăpost ?

— Nu încercăm să ieșim de aici, să ne întoarcem în epoca noastră ? Ce mai așteptăm ? îndrăzni el.

Old se mulțumi să încline sceptic fruntea și Dan nu avu curajul să insiste.

— Mă tem că ultimul act nu s-a jucat încă, sună în sfîrșit răspunsul.

— Dumnezeule ! îngăimă Dan cu ochii ațintiți spre fluturii de lumină ce dănțuiau pe ecran fără să se fi închegat încă într-o imagine, dar lăsînd totuși să se întrevadă contururile laboratorului.

Sfinxul

Ceea ce urmă se derulă cu viteza unui vis.

Ecranul era din nou luminat.

Imaginea devenea din ce în ce mai clară și lui Dan i se păru că Uranus nu murise. Deși se afla încă prăvălit pe locul unde căzuse, în ochii lui puțin holbați pupilele erau încă vii.

Foarte curînd se auziră voci, dar în laborator nu apăru nimeni. Cineva decretă că atmosfera era încă viciată și că trebuia să se continue efortul de purificare. Urmă o înșiruire de cifre și, în sfîrșit, hotărîră că se poate pătrunde în laborator.

Intrară numai trei inși. Primul era Seth, bătrînul ascetic care-l acuzase pe Hor. Făcuse doar cîțiva pași în interior și se oprise în apropierea ușii, așteptînd nemișcat. Ceilalți doi trecură pe lîngă el și îngenuncheară în fața lui Uranus. Unul dintre ei îi desfăcu toga argintie, dezgolindu-i pieptul, și amîndoi examinară plaga, amănunțit. Schimbară cîteva replici al căror înțeles îi scăpa lui Dan. Mîinile lor pricepute alunecau atente pe trupul lui Uranus. Pe urmă aduseră aparate pentru analize și probe funcționale. Consultul nu dură mult.

— Care-i situaţia ? se interesă bătrînul care continua să rămînă în apropierea uşii.
— Boala este produsă de o substanţă necunoscută care se împrăştie în trup.
— Este ceva de făcut ?
— Nimic. Poate doar un transplant. Ar trebui să-l aducem pe Hor.
Buzele subţiri ale bătrînului dispărură aproape cu totul, supte de grimasa neplăcută a feţei lui.
Ochii lui Uranus îl săgetau cu privirea lor ironică.
— Poţi vorbi ? întrebă zeul ascetic.
Uranus făcu semn că da.
— Hor n-a fost încă pietrificat. Execuţia s-a amînat din pricina accidentului tău. Eşti de acord să-l aducem ?
Vocea lui Uranus era foarte slabă.
— Un ins condamnat la pietrificare nu este decît o statuie în devenire. Poate fi considerat dispărut din rîndurile noastre, spuse el.
— Execuţia n-a avut loc.
— N-avem dreptul să apelăm la el, noi, cei necruţători.
— Totuşi...
— Nu există precedent, răsună replica tăioasă a lui Uranus.
— Nu uita că trebuie să intervenim rapid. Nu-ţi rămîne mult timp.
— Am hotărît cu toţii că Hor poate fi înlocuit de un calculator.
— Vrei să aducem aparatul ?
Uranus dădu afirmativ din cap.
— Este un prilej unic să ne convingem de justeţea judecăţii noastre, spuse el cu o sumbră ironie.
Pînă în ultima clipă, Uranus se dovedea sever cu alţii şi sever cu sine însuşi. Figura bătrînului era întunecată, dar mai făcu o încercare să-l înduplece.
— Nu se poate, insistă el. N-avem dreptul să riscăm. Eşti cel mai puternic dintre noi. Nu trebuie să uiţi că tu ne-ai adus aici. Fără tine vom pieri cu toţii. Nimeni nu te poate înlocui.
— Nici chiar tu ?
— N-am destulă autoritate.
Uranus schiţă un zîmbet.
— Ştii bine că Hor s-a dovedit mai înţelept decît tine, decît mine şi decît oricare dintre noi, dar mai ştii că el va pune capăt legii, poate chiar nemuririi. De asta îl urăşti ?
— Da.
— Este prea tîrziu ca să-l mai putem întoarce pe Hor de pe calea lui. Dă ordin să se aducă aparatul.
Vocea lui Uranus devenise neclară. Bătrînul trebui să se supună. Maşina fu introdusă în laborator. Conectată rapid, ea începu să funcţioneze emiţînd semnale, în timp ce ochii ei magici clipeau în toate culorile. Îndată se auzi un huruit surd.
— Să se dea citire primului mesaj, ordonă bătrînul unuia dintre colaboratorii săi.
„Mesajul numărul Unu. Nu se poate neutraliza substanţa străină. Nu se poate neutraliza substanţa străină. Nu se poate..."

Cel care citise ridică neputincios din umeri. Toţi ştiau asta.

— Să se studieze problema transplantului, spuse bătrînul impasibil.

„Al doilea mesaj. Îmi trebuie un trup. Îmi trebuie un trup. Îmi trebuie un trup..."

Bătrînul îl privi pe Uranus. Intrase în comă şi părea adormit. Îşi părăsi pentru prima dată locul şi se apropie de el. Îl atinse, dar Marele geniu nu se clinti. Bătrînul zîmbi crispat în timp ce o lucire de oţel îi lumină faţa.

— Să fie adus băştinaşul închis în cutia de pedeapsă şi să se facă pregătirile pentru dezintegrare, ordonă el.

Unul dintre colaboratorii săi tresări şi îi aruncă o privire iscoditoare bătrînului, dar nu spuse nimic. Trupul lui Uranus fu transportat în nişa în care aveau loc experienţele şi depus pe planşeul pe care Uranus însuşi aşezase acele animale pe care le transformase în monştri dezgustători şi periculoşi.

Dan îşi ascunse faţa în mîini să nu mai vadă nimic. Lucrurile luaseră o întorsătură tragică. Pînă acum îşi reproşase că din vina lui tînărul băştinaş fusese închis în cuşca leului. Îl duruse această pedeapsă, deşi ştia că era trecătoare. Dar, din pricina accidentului suferit de Uranus, toţi uitaseră de sărmanul tînăr, pînă şi Dan. Îşi amintise abia acum bătrînul Seth. Muribundul avea nevoie de alt trup, şi omul încarcerat le stătea la dispoziţie.

Lui Dan tîmplele îi zvîcneau dureros. Calculatorul ţăcănea fără oprire. Mesajele se succedau vertiginos. La început erau doar coordonate şi diagrame, apoi dispoziţii.

„Aştept trupul numărul doi".

„Am recepţionat trupul numărul doi".

Dan nu ridică ochii să vadă conteinerul în care se afla nefericitul tînăr.

„Trupul numărul doi este perfect sănătos".

„Trupul numărul doi este prea mare. Trebuie adus la următoarele proporţii..."

Urmară din nou măsurători, înşiruiri de date şi, în sfîrşit, ultima dispoziţie :

„Operaţia poate începe. Se va produce o succesiune de dezintegrări in următoarea ordine..."

Fruntea lui Dan părea încinsă de un fier înroşit. Îl durea capul atît de cumplit încît aproape nu mai putea deschide ochii. Avea senzaţia că se află la prora unei corăbii care înaintează legănîndu-se şi intră încet într-o beznă urîtă, înceţoşată. Ar fi vrut să leşine şi să se trezească într-o lume strălucitoare şi paşnică, unde toţi oamenii sînt buni şi trăiesc fericiţi, sub un soare care nu apune niciodată. Liniştea din jurul său reuşi să-l calmeze. La început îi făcea bine. Tăcerea se întindea însă mai departe, devenind copleşitoare. N-ar fi vrut să vadă capul lui Uranus transplantat pe trupul tînărului atît de îndrăgit de femeia cu ochii de smarald, dar nici un sunet nu indica desfăşurarea tragediei. Re-

nunțaseră ? Tăcerea apăsătoare și inexplicabilă îl determină pe Dan să deschidă ochii.

Prima imagine care i se fixă pe retină fu aceea a unor labe masive. De uimire tresări și capu-i căzu pe spate, așa încît cuprinse cu privirea întregul ecran.

În fața lui se afla... Sfinxul.

Capul era, într-adevăr, cel al lui Uranus, cu ochii ațintiți undeva sus, către un ideal de neatins, cu buzele crispate într-un zîmbet sfidător, dar trupul aparținea unei fiare.

Încăperea se umpluse pînă la refuz de discipolii marelui geniu. Unii, care nu mai încăpuseră înăuntru, rămăseseră în dreptul ușii deschise, privind îngroziți cumplita întruchipare. Buzele lor păreau încleștate și nimeni nu făcea vreo mișcare.

Uranus stătea neclintit ca și cum ar fi vrut să evite orice l-ar fi putut sili să-și vadă trupul. Tăcerea se prelungea mai greu ca un coșmar.

— Cum s-a putut întîmpla ? întrebă în cele din urmă Sfinxul cu vocea alterată.

— Calculatorul..., bîlbîi Seth, speriindu-se parcă de propriile lui cuvinte. L-am pregătit pentru transplant, urmînd să primești trupul omului încarcerat, dar în conteiner n-a fost el..., ci un leu.

— Automatul n-a putut deosebi un om de un leu..., ? izbucni crunt Uranus.

Vocea lui era fioroasă ca răcnetul unei fiare.

Nimeni nu îndrăznea să răspundă. Creatura aceea îi înfricoșa. Acum, cînd momentele de stupefacție trecuseră, ar fi vrut mai curînd să fugă din preajma ei, dar nu îndrăzneau.

— Să vină Hor, ceru Sfinxul.

— Este aici, răspunse cineva.

Uranus vorbi din nou.

— Contez pe disciplina voastră. Vreau să-mi jurați că veți îndeplini întocmai ceea ce am să vă cer.

Schimbară priviri sceptice între ei, dar nu se auzi nici un sunet. Le era teamă să promită ceva acestui monstru care se considera încă șeful lor.

Uranus nu-i vedea. Privirea lui era ațintită prea sus.

— M-ați salvat de la moarte. N-am să putrezesc ca acești umanoizi primitivi și poate ar trebui să vă mulțumesc.

Nici acum nu rupse nimeni tăcerea. Uranus însă nu aștepta vreo aprobare din partea lor.

— Știți bine că experiențele noastre au dat greș. Așadar planeta pe care am părăsit-o cu toții nu are nici o șansă de supraviețuire. Sentința ei de condamnare a devenit iminentă în clipa în care am votat Legea : apariția altor genii prin succesiunea generațiilor a fost atunci abolită. Mirajul nemuririi ne-a orbit. O altă civilizație însă se va naște pe acest Pămînt. Umanoizii sînt dotați cu inteligență.

— Ei au introdus în conteiner leul în locul omului, îl contrazise Seth.

Uranus nu-l luă în seamă.

— N-au făcut-o din greșeală, ci din ură față de noi sau ca să salveze pe unul de-ai lor. Gîndirea și munca noastră le-au biciuit

inteligența. Vor învăța să construiască, vor descoperi știința ...dar, dacă stă în puterile voastre, împiedicați-i să descopere secretul nemuririi. Tentația aceasta i-ar pierde, așa cum ne-a pierdut pe noi. Moartea este un fenomen tot atît de util ca și nașterea. Aceasta este legea căreia trebuie să i se supună toate ființele vii.

„Cultul lui Osiris", gîndi Dan.

— Și acum ultimele mele dispoziții.

Vă dați seama că inteligența mea poate să dispară dintr-o clipă într-alta. Instinctele fiarei îmi pot tulbura oricînd rațiunea. Deci, pentru a nu risca să devin un monstru periculos, doresc să fiu pietrificat eu în locul lui Hor. Mi-ați spus că totul este pregătit. Veți proceda întocmai.

Din adunare se auzi un timid murmur de aprobare.

Sfinxul zîmbi, ghicind sentimentul lor de ușurare.

— Aș mai dori ca Hor să trăiască și să preia conducerea voastră în locul meu. Veți respecta ultima mea dorință?

— Da, da, întocmai.

Erau atît de speriați încît ar fi promis orice, fără nici o ezitare, cu condiția ca el să dispară.

— Acum a sosit timpul. Timpul pe care l-am nesocotit. Trebuie să-mi faceți loc. Vreau să ies primul.

Sfinxul părăsi imensul laborator cu fruntea sus, iar toți ceilalți îl urmară cu capetele plecate. Strania procesiune dispăru și încăperea care fusese teatrul atîtor tragedii rămase pustie, cu ușa larg deschisă.

— Totul s-a sfîrșit, spuse Old, apropiindu-se de Dan. Te poți întoarce.

— Unde? întrebă Dan, care încă nu-și revenise.

— În epoca ta. Acolo de unde ai plecat. La picioarele Sfinxului.

— Să mergem cît mai repede, Old, îl rugă Dan. Abia aștept să văd soarele. Numai căldura și lumina lui m-ar putea face să uit, m-ar spăla de oroarea acestui coșmar. Vreau soare... vreau viață... Mai am poate de trăit doar cîteva zeci de ani, dar mie mi se par o veșnicie. Vreau aer și lumină.

Cînd ajunseră afară, Dan se trînti în nisipul cald. Old veni să îngenuncheze alături de el.

— Dan, promite-mi că n-ai să te sperii.

— Ce s-a mai întîmplat? izbucni Dan.

— Trebuie să pleci singur. Eu voi rămîne aici. Cînd tu vei depăși bariera timpului și vei ajunge din nou acolo de unde ai plecat, eu voi fi pentru tine un ins care a trăit acum 11 000 de ani. Tu însă trebuie să pleci. Eu te-am adus aici și sînt oarecum răspunzător de viața ta. Mă asculți?

— Da, răspunse Dan.

— Vei merge înainte... în direcția soarelui... vei trece prin bariera de neguri, mereu înainte, fără să te uiți înapoi. Îți vei concentra întreaga voință. Îți vei imagina că sînt alături de tine.

Dan îl privea gînditor. Cum stătea în plină lumină și în acest decor anacronic, exploratorul cosmic travestit în haine de cowboy era de-a dreptul comic. Dan nu-și putu stăpîni un zîmbet.

— Doamne, Old ! Ai început iar să vorbești aiurea...

— Vorbesc foarte serios, îi răspunse Old răspicat.

Dan știa acum la ce se putea aștepta de la el.

— Ai putea să mă conduci pînă la barajul de neguri ?

Era o rugăminte.

— Pot.

Mergeau unul alături de altul foarte încet, ca doi prieteni care, știind că se vor despărți pentru totdeauna, căutau să amîne atît cît le stă în putință, dar bărbătește, clipa bunului rămas.

Urcau tăcuți o înălțime înconjurată de junglă.

— De acolo de sus mi-ai arătat prima dată construcțiile lui Uranus. Îți amintești, Old ?

— Da.

— Mai avem puțin și ajungem la locul unde ne-am întîlnit cu tinerii care aduceau animale. Unul dintre ei era frumos ca Apolo, iar de pe marginea drumului îl pîndea o bătrînă cu priviri de pisică sălbatică. Uite ! Am și ajuns. Stătea chiar pe piatra aceasta cînd a aruncat în el cu nucile de cocos. Mai ții minte cît era de furioasă ?

Old nu răspunse. Privea de sus piramida în trepte care acum era departe.

— Mă lași să mă odihnesc puțin ? întrebă Dan.

— Cît vrei... Barajul de neguri este foarte aproape.

Un firicel de vînt primenea aerul aducînd miresme proaspete de frunze și flori. Clădirile ciclopice se vedeau în depărtare și păreau părăsite. O ceată gălăgioasă de copii năvăli din desimea tufișurilor. Cîțiva băieți și o fetiță. Băieții erau aproape goi, fetița împodobită cu flori. Unul dintre copii își puse mîinile streașină la ochi și privi în vale.

— Uite, uite ce-am văzut !

De îndată ceilalți veniră alături de el. Vederea piramidelor îi speria și îi fascina în același timp. Nu aveau prea multă răbdare pentru contemplație. Aspectul pustiu al locurilor îi îndemna la joacă și, după cîteva clipe de așteptare bănuitoare, ceata își continuă hîrjoana.

— Ce-ar fi să facem și noi o colibă ca aceea din mijloc și să ne ascundem în ea ? spuse unul dintre băieți.

Ideea cîștigă numaidecît adepți. Copiii încetară fuga, se așezară în cerc și începură să bătătorească pămîntul cu mîinile lor mici.

— Piramida voastră are să se prăbușească dacă nu durați mai întîi o temelie, le spuse un tînăr care se apropiase de ei, urmărindu-le jocul.

Văzînd frunțile înguste încrețite sub povara efortului, tînărul îngenunche alături de micul grup pentru a ajuta la ridicarea efemerei construcții. Mîinile lui erau îndemînatice. Lucra repede, explica și rîdea împreună cu cei mici. Se opri numai atunci cînd ecoul îi transmise o voce cunoscută.

— Lespezile din vîrf le puneți singuri, strigă el copiilor înainte de a alerga la chemarea frumoasei lui iubite.

— Trebuie să pleci Dan, îi reaminti Old.
— Te iau cu mine, spuse cu hotărîre Dan.
— Nu.
— Tot vor trimite pe altul în locul tău.
— Abia peste 11 000 de ani ochii Sfinxului se vor reaprinde. Numai atunci se va putea pătrunde din nou prin barajul timpului.

Fața lui Old devenise aproape rigidă, și Dan distinse umbra morții în privirea lui tristă și mată. „Seamănă din ce în ce mai mult cu Uranus în clipa revelației" — gîndi Dan și începu să-l scuture pe Old cu putere, fără să-și dea seama ce face.

— Nu mă pot întoarce, Dan.
— Dar de ce ?
— Încearcă să te uiți în ochii mei. Ai să înțelegi singur.

Pe Dan îl înspăimînta privirea fixă a lui Old și trebui să facă un efort pentru a-i îndeplini dorința.

Ochii lui aruncau o lucire verzuie pe fața imobilă ca o mască. Dan avea în față chipul unui om care traversase infernul și înțelesese lucruri a căror povară nici o ființă vie n-ar putea-o suporta.

— Știi acum ?

Dan nu răspunse. Vedea ca într-un film orașe în ruină, civilizații care se prăbușesc în ceață și fum, vedea ființe asemănătoare lui Old, cuprinse de panică, alergînd în căutarea aerului care le lipsea. Citea în ochii aceia larg deschiși imaginea amurgului unei lumi și înțelegea, în sfîrșit, de ce Old nu mai voia să se întoarcă pe planeta lui. Se temea să fie mesagerul dezastrului. Voia să le lase pînă la urmă iluzia, speranța într-o miraculoasă salvare.

— Ce vezi în ochii mei ? insistă Old.
— Adevărul, răspunse Dan.
— Adevărul ?
— Da, văd ceea ce se va întîmpla semenilor tăi dacă nu vor găsi puterea să se oprească din drumul lor spre pierzanie. Văd ruine, fum și cenușă, dar este de datoria ta să-i vestești că nu de la Uranus le poate veni salvarea. Poate că nu este prea tîrziu și este de datoria ta să le arăți unde au greșit. Pentru că nici ceața și nici fumul amestecat cu gaze nu pot fi mai ucigătoare decît ignoranța, Old.
— Crezi, într-adevăr, ceea ce spui ?
— Da, cu toată tăria, și mai cred că, așa cum ai îndrăznit să vii aici, să suporți încercările prin care ai trecut, vei găsi curajul să te duci înapoi pentru a le spune adevărul.
— Bine. O să revenim — tu în lumea ta, iar eu într-a mea.
— Old !
— Da.
— Vreau să te mai rog ceva. Înainte de a te întoarce la ai tăi, mi-ar plăcea să ne mai întîlnim o dată pe Pămînt. Altfel am să rămîn cu senzația că totul a fost un coșmar.

— Bine, îţi promit. Înaintea plecării am să fiu în zorii zilei la picioarele Sfinxului.

— De unde am să ştiu cînd anume ? Nu uita că am pierdut noţiunea timpului.

— A cincea zi de la prima noastră întîlnire. Ai să ţii minte ?

— Sigur.

Porniră amîndoi, atraşi de lumină, pînă se izbiră de barajul de ceţuri. Traversară fumul vîscos şi sufocant, cu iluzia că plutesc în timp şi spaţiu. Dan simţea alături de el prezenţa lui Old şi se străduia să nu se piardă smuls de tenebre. Cam atunci, trupul îi fu săgetat de o durere atroce şi înţelese că şi-a recăpătat greutatea terestră. Se simţea strivit, în gol. Îl strigă pe Old, dar nu auzi nici un răspuns.

Căderea în abis era ultima senzaţie pe care şi-o amintea.

Prea tîrziu ?

Se trezi sufocat de o căldură ucigătoare. Totul în jurul său era orbitor de alb.

— Vă simţiţi bine, domnule ?

N-o zărise pînă atunci. Stătuse pe un scaun la căpătîiul lui, cufundată în lectura unei reviste. Acum îl privea zîmbind.

— Doriţi să vă aduc ceva de băut ?

— Da, un whisky cu multă gheaţă.

— Nu avem whisky la spital.

— Atunci apă, spuse Dan.

Ar fi trebuit să observe că ea purta boneta albă cu semilună roşie şi halatul surorilor de caritate.

— Vi-o aduc îndată.

După ce fu servit, îşi lipi podul palmei de paharul aburit, încercînd, pentru cîteva clipe, o efemeră senzaţie de răceală, pe urmă sorbi o înghiţitură şi se simţi mult mai bine.

— Cum am ajuns aici ?

— Un ghid v-a găsit leşinat printre ruinele din Ghiseh. V-a adus salvarea.

— Cînd ?

— Sîmbătă dimineaţa. Domnul doctor spune că nu aveţi nimic grav.

„Deci călătoria mea a durat trei zile“ — gîndi Dan.

— De cît timp sînt aici ?

— De ieri. Azi e duminică.

Soarele era demult pe cer.

— Cît este ceasul ? întrebă Dan zvîrlind pătura după el.

— Nouă, răspunse ea amabilă. Vă rog să vă liniştiţi.

— Trebuie să plec.

— Nu se poate. N-are să vă dea voie domnul doctor.

— Trebuie, soră, aveam întîlnire în zori cu un prieten. Unde-mi sînt hainele ? Urmărind privirea ei, se repezi spre dulap. Crezi că găsesc repede un taxi ?

— Dacă era vorba de o femeie, n-o mai găsiţi, răspunse ea maliţios.

— Nu, îi strigă Dan din uşă, era un prieten bun. Poate că mă mai aşteaptă.

— SFÎRŞIT —

Mirajul

de OVIDIU TINCU

Un copil privea prin fereastra compartimentului cîmpia care se rotea lin prin fața lui, și această lunecare domoală a lucrurilor îi revărsa în trup o amețeală dulce. Coborîse peste pămînt amurgul și, departe, la capătul zării, răsărea licărind luceafărul de seară. O liniște grea, asemenea somnului, învăluise firea, și legănarea odihnitoare a trenului îi dădea senzația că plutește spre un tărîm necunoscut și tainic. Încotro se ducea nu putea să priceapă, și ochii lui mari, iscoditori, căutau să pătrundă dincolo de marginea nemărginirii.

— Bunicule, vorbi în șoaptă copilul de teamă să nu destrame vraja care îl cuprinsese, ce e dincolo de cîmpia asta întinsă?

— O pădure.

— Și dincolo de pădure?

— O apă.

— Și dincolo de apă?

— Un deal.

— Și dincolo de deal?

— Un munte.

— Și dincolo de munte?

— Un nor.

— Și dincolo de nor?

— Stă pitită Luna.

— Și dincolo de Lună?

— E Soarele.

— Și dincolo de Soare?

— Stelele.

— Și dincolo de stele?

— Alte stele. Milioane și milioane de stele.

— Și dincolo de ele ce mai e?

— Dincolo?... Se-ntinde infinitul.

— Infinitul? Ce este infinitul?

— Ceva care nu are nici început și nici sfîrșit.

Copilul rămase cîtva timp îngîndurat și întrebă din nou:

— Și dincolo de infinit ce ar putea să fie?

— Alte și alte stele. Milioane și milioane de alte stele.

— Și dincolo de milioane și milioane de alte și alte stele?

— Un alt Soare.

— Și dincolo de Soare?

— Altă Lună.

— Și dincolo de Lună?

— E un nor.

— Și dincolo de nor?

— Un munte.

— Și dincolo de munte?

— Un deal.

— Și dincolo de deal ?
— O apă.
— Și dincolo de apă ?
— O pădure.
— Și dincolo de pădure ?
— O cîmpie.
— Și dincolo de cîmpie ?
— E o cale ferată pe care aleargă un tren.
— Un tren la fel ca trenul nostru ?
— La fel. Cu locomotivă, vagoane, compartimente, în care călătoresc pe bănci o mulțime de oameni.
— Oameni adevărați, la fel ca noi ?
— La fel. Și într-un compartiment la fel ca al nostru, un băiat cu nasul cîrn, cu pistrui pe obraji, cu ochii albaștri, la fel ca tine, privește pe fereastră, așa cum faci și tu, și pune bunicului său tot felul de întrebări.
— Ce întrebări îi pune ?
— Tot ce mă-ntrebi și tu.
— Da, tot ?... Și cum îl cheamă pe băiatul acela ?
— La fel ca și pe tine.
— La fel, la fel ?
— Da.
— Și merge și el acasă la bunici la fel ca mine ?
— Da.
— Și lui i-a murit mama ?
— Da.
— Și el se simte necăjit și părăsit ?
— Da.
— Bunicule, spune-mi, bunicule, pot să-i scriu băiatului acela ?
— Poți, dar, din păcate, scrisoarea ta nu ar putea ajunge niciodată la el.
— Niciodată ?... De ce ?
— Pentru că ea ar trebui să călătorească milioane de ani ca să străbată doar o parte neînsemnată din distanța uriașă care vă desparte.
— Chiar dacă aș trimite-o cu cea mai formidabilă dintre toate rachetele ?
— Chiar.
— Ah, ce trist pot să fiu, oftă copilul. Cît de mult aș fi dorit să-l cunosc pe băiatul acela !
— Poți să-l cunoști ! Poți chiar să și-l vezi...
— Cînd bunicule ?... Cum ?
— Acum ! Privește pe fereastră !
Copilul păli, și un fior îi străbătu tot trupul. Ochii îi străluceau ca două stele.
— Da, îl zăresc, murmură el. Îl zăresc ca prin ceață. Îi deslușesc chipul, ochii... Da, se uită la mine... Își mișcă buzele. Cred că-mi vorbește, dar nu înțeleg ce-mi spune. Acum îmi zîmbește, mi-a făcut cu mîna... Bunicule, te rog, bunicule, lasă repede în jos fereastra, ca să-l văd mai bine și să-l aud ce spune...

Aerul rece îi biciui copilului obrajii. Cîmpul era pustiu, iar sus pe boltă apăruse Luna. Peste tot domnea o tăcere adîncă şi numai greierii ţîrîiau monoton şi prelung, aşa cum cîntă ei de la începutul lumii.

Un arhitect bun şi cîţiva extratereştri răi — „Invadatorii" —

După ce „Sfîntul", „Răzbunătorii", „Evadatul" şi „Incoruptibilii" ne-au purtat ani la rînd sîmbetele noastre de tevefili, iată că „Invadatorii" ne acaparează acum ecranele televizoarelor. Roy Thinnes, subtilul interpret al lui Ben Quick din „Lunga vară fierbinte", a renunţat la personajul faulknerian în favoarea d-lui David Vincent, arhitect în conflict cu extratereştrii şi cu scepticismul oficialităţilor, încercînd să dovedească faptul că „EI" sînt aici.

În principiu, aceasta ar fi tema serialului ştiinţifico-fantastic „Invadatorii", prezentat la TV începînd din luna noiembrie a anului trecut.

Poate că filmul nu străluceşte prin originalitate, şi de aceea este regretabil că a fost preferat unor producţii net superioare calitativ (ideea „inamicilor extratereştri" fiind exploatată cu succes în numeroase pelicule de lung metraj, printre care cităm: „Zombiile din stratosferă", „Războiul lumilor" sau „Pămîntul împotriva farfuriilor zburătoare"), dar meritul său esenţial constă în mesajul pe care îl lansează pentru o mobilizare a conştiinţelor, a lucidităţii. Acest apel a fost ignorat de unii, care din impactul celor două civilizaţii opuse înregistrau doar loviturile de karaté, nesesizînd confruntarea eminamente morală.

Evident, există în film numeroase momente spectaculoase, cu urmăriri şi lupte acerbe, la tirul armelor pămîntene EI ripostînd cu superdezintegratoare care din orice om sau vehicul fac praf şi pulbere (în sensul cel mai propriu).

Toate acestea sînt însă atuurile genului, inerente oricărui film de aventuri, dar insesizabilul — pentru „profani" — nu e aici.

Abandonîndu-şi profesia şi stabilitatea socială, ex-arhitectul Vincent îşi continuă eforturile descoperirii adevărului, aparent himerice pentru unii.

Ipostaza lui e realmente dramatică, deoarece, în fond, David Vincent e un luptător solitar, neînțeles de societatea ce-l înconjură și-l suspectează de paranoia, în ciuda eforturilor lui de a dovedi existența „invadatorilor", aducînd dovezi necontenit dezintegrate de EI la momentul oportun. În acțiunile sale, David Vincent salvează savanți remarcabili și fete frumoase din ghearele musafirilor nepoftiți, dejucîndu-le urzelile tenebroase și distrugîndu-le „capetele de pod", dar mai ales PLEDÎND pentru solidaritate umană.

După cum bine remarca și o corespondentă a ziarului „Scînteia", ideea reliefată pregnant în film este că nontereștrii, oricît vor încerca să-și adapteze fizionomia la condițiile terestre, rămîn niște străini, inumani în esență, cu toată aparența umană, dar lipsiți de suflet și deci condamnați ineluctabil la pieire.

Înfruntarea dintre cele două rațiuni, a noastră, terestră, și a LOR, veniți să ne cotropească, nu se poate tranșa decît printr-o atitudine hotărîtă, spune David Vincent, și-l credem, căci EI, năvălitorii veniți din planeta care se stinge, par să aibă o „conduită" de SS-iști spațiali. În aceste circumstanțe, lupta împotriva LOR nu poate fi decît justificată, și îl aprobăm pe Mr. Vincent, chiar dacă a nimicit pînă acum cîteva duzini de extratereștri perfizi.

Să nu omitem nici ridiculizarea unor „policemani" brutali și încăpățînați, care, cel mai adesea, se dovedesc a fi colaboraționiști ai invadatorilor sau chiar invadatori în carne și .... piele (deoarece se pare că oase nu au, conform episodului „Labirintul").

Desigur, prezentarea STRĂINILOR e discutabilă, dar să ne amintim că și H. G. Wells lansa în „Războiul lumilor" un avertisment similar împotriva ostilității unor ființe cu un avansat nivel tehnic.

Mai curînd trebuie reproșat unor secvențe din „Invadatorii" frivolizarea temei abordate, autorii cedînd unui gust îndoielnic, de exemplu în episodul intitulat „Deosebiri", unde o frumoasă extraterestră exercita cu pasiune profesia de striptizeuză (chiar dacă interpreta este soția — reală — a lui Roy Thinnes, alias David Vincent).

De altfel, realizatorii filmului au compromis tentanta idee nu numai prin aberații antiștiințifice de genul „o navă venită din altă galaxie" (!), dar și prin renunțarea la filonul științifico-fantastic în favoarea senzaționalului facil. Invadatorii nepămînteni, după ce și-au rătăcit pe undeva dezintegratoarele, au devenit niște gangsteri sadea, „acționînd" cu banale revolvere Colt. Astfel, David Vincent devine și el un Eliot Ness în viziune modernă, scăpînd nevătămat din numeroasele capcane întinse de „inamicii spațiali".

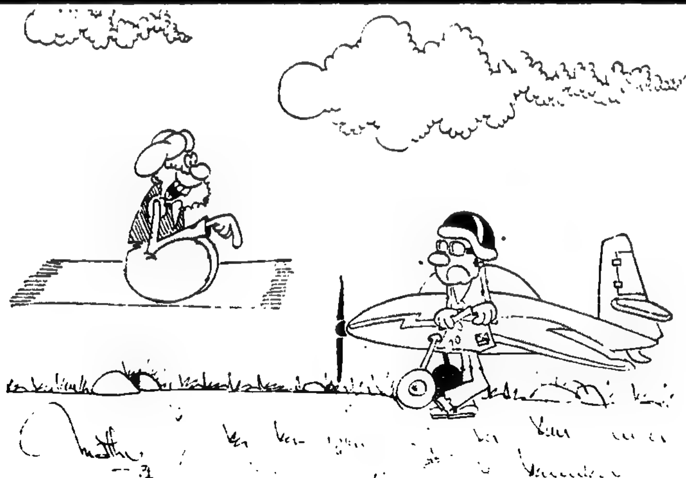
Acceptăm cu greu avalanşa de convenţii, mai mult datorită eroului principal, care ne-a cucerit simpatia, dar remarcăm (nu fără oarecare tristeţe) lipsa de imaginaţie a scenariştilor, prin repetarea şablonardă a intrigii.

Dincolo de aceste scăderi şi erori flagrante, reţinem doar interpretarea nuanţată a lui Roy Thinnes, precum şi excelenta realizare a efectelor speciale (ca fapt divers menţionăm că modelul navei spaţiale din care descind „inveidărşii" a fost copiat după desenul „farfuriei" în care George Adamski pretindea că ar fi zburat, prin anul 1953, în planeta Venus...).

Deocamdată — spre liniştea admiratorilor şi mai ales a admiratoarelor blondului arhitect — „Invadatorii" nu vor fi dezintegraţi de pe micile ecrane, unde întreţin „plăcut" setea noastră de suspens cosmic şi fiorii din fiecare sîmbătă seara. Nu e unicul merit al LOR, pe lîngă faptul că pentru mulţi cineaşti de-ai noştri pot reprezenta o veritabilă şcoală de trucaje, incitîndu-le — măcar din plictis — o replică autohtonă.

Sperăm deci că vreun regizor român îşi va lua inima-n dinţi pentru a realiza un film de anticipaţie românesc, căci, slavă domnului, noi nu ducem lipsă de idei în acest domeniu şi nici de romane ştiinţifico-fantastice — unele traduse peste hotare — susceptibile a deveni surse de inspiraţie.

MIHU ANTIN

— Însă din punctul de vedere al poluării atmosferei, spune şi dumneata, nu e preferabil al meu?

Desen de C. BOTEZATU

Cronologie spațială (2)

17.08.1970: Lansarea stației automate interplanetare „VENUS"-7 (U.R.S.S.). Intrarea în atmosfera planetei a avut loc la 15.12.70. Ca și Marte, Venus s-a dovedit a fi lipsită de un cîmp magnetic propriu. Experiența tehnică, tehnologică, cibernetică și balistică dobîndită de specialiștii sovietici în domeniul programului „VENUS" va contribui la succesul stațiilor „MARS".

12.09.1970: Lansarea stației automate sovietice „LUNA"-16. După o aselenizare lină în Marea Fecundității (20.09.70), stația a forat, prin telecomandă, pînă la o adîncime de 35 cm și a extras roca pe care a depozitat-o într-un conteiner aflat într-o retrorachetă. La 21.09.70 acest robot selenar, folosind stația cu platformă de lansare, a pornit înapoi spre Pămînt, în apropierea căruia s-a desprins de conteiner, care, frînat de o parașută, a aterizat la 24.09.1970. Dacă expediția „Apollo"-11 a săvîrșit cea mai temerară aventură cosmică de la periplul lui Iuri Gagarin, misiunea „Luna"-16 — **primul zbor fără pilot Pămînt—Lună—Pămînt** — a însemnat, probabil, cel mai frumos și cel mai uimitor experiment astronomic : mîna omului se prelungea pînă la solul unui alt corp ceresc. Probele selenare recoltate aparțin unor varietăți de bazalt.

10.11.1970: Lansarea stației sovietice „LUNA"-17, care, la 17.11.70, avea să debarce în regiunea Mării Ploilor **primul aparat selenar autopropulsat**: „LUNOHOD"-1. În tot timpul funcționării sale (pînă la 04.10.1971), acest autovehicul cu opt roți a parcurs mai bine de 10 km, escaladînd zeci de cratere și explorînd o arie de 80 000 m². Laboratorul automat mobil a transmis prin TV 200 de imagini panoramice ale suprafeței lunare și 20 000 de fotografii. În peste 500 de puncte au fost cercetate proprietățile mecanice ale rocii, iar în 25 de puncte s-a efectuat analiza compoziției chimice a solului selenar (format, în general, din bazalturi vechi de trei miliarde de ani). După încetarea activității acestui lunomobil, oprit pe un platou, reflectorul-laser (francez) instalat la bord va da încă mulți ani posibilitatea să fie măsurată distanța Pămînt—Lună.

91.023.-100. 1971: „APOLLO"-14 **(Alan Shepard, Edgar Mitchell și Stuart Roosa).** Modulul „Antares" a aselenizat pe scoarța accidentată a craterului Fra Mauro. În timpul celor 9 ore de explorare, Shepard și Mitchell, dotați cu o **„ricșă" selenară,** au străbătut circa 4 000 m și au recoltat 43 kg de rocă. A fost folosit pentru prima dată un magnetometru ultrasensibil, fiind măsurat cu el magnetismul lunar. Declanșarea artificială a unor cutremure pe Lună. Primul film color pe Selena. Cele trei reflectoare laser (instalate de „Apollo"-12, „Apollo"-14 și cel de

pe „Lunohod“-1) constituie **începutul unei veritabile reţele de triangulaţie pe Lună.** Printre mostrele recoltate de Shepard şi Mitchell în apropierea craterului Cone se află şi aşa-numita „rocă albă“, presupusă a fi o **specie de „gabbro“**, una dintre cele mai vechi tipuri de rocă ale sistemului solar.

19. 03. 1971 : „COSMOS“-400 (U.R.S.S.). Realizarea cu succes a programului „Cosmos“ dovedeşte că aparatele spaţiale automate prezintă avantajul simplităţii, al securităţii şi al economicităţii (ele fac ca zborul să fie de 20—50 de ori mai ieftin decît cu navele pilotate).

09. 05. 1971 : „MARINER“-8 (S.U.A.) a eşuat la lansare din cauza nefuncţionării celui de-al doilea etaj al rachetei purtătoare şi a căzut în Oceanul Atlantic.

19. 05. 1971 : A fost lansată din U.R.S.S., la ora 16,23 GMT, staţia automată interplanetară „MARS“-2, în greutate de 4 650 kg. După 192 de zile de zbor (153 de contacte prin radio cu Pămîntul), staţia a parcurs 470 000 000 km, aflîndu-se faţă de Terra la o distanţă de 141 000 000 km. La 27.11.1971, cu puţin mai înainte de plasarea staţiei pe o orbită perimarţiană (cu periapsisul* la 1 380 km, apoapsisul ** la 25 000 km, perioada de revoluţie la 18 ore, iar înclinarea de 48°15'), a fost proiectată pe solul planetei o capsulă **ce conţinea o efigie reprezentînd** stema **U.R.S.S. Coborîrea a durat 180 de secunde. Pentru a da o vagă idee despre uimitoarea precizie necesară depunerii pe Marte a unui obiect terestru, remarcăm că între Pămînt şi Lună şi între Pămînt şi Marte există aproximativ acelaşi raport ca între Bucureşti—Otopeni şi Bucureşti—Honolulu ! Aparatele cu care este înzestrată staţia permit luări de vederi cu** detalii de ordinul zecilor de metri). **„Aşteptăm de la «Mars»-2 hărţi cu munţi reali, cu văi, cratere şi piscuri“ (T. Borisov). Deşi în actuala etapă a cercetărilor marţiene nu sînt prevăzute experienţe biologice, savantul Kiril Flo- kg.). La 03.11.71, înainte de a se apropia de orbita marţiană, o hidrosferă puternică, dacă vom identifica roci aluvionare, posibilitatea descoperirii pe Marte a vieţii active sau arheologice creşte radical“.**

— Date ştiinţifice transmise : **1) A fost detectată prezenţa apei, ceea ce a confirmat observaţiile lui „Mariner“-9, dar umiditatea nu depăşeşte 5 microni de vapori**

---

* Periapsis (de la gr. peri — în jurul, în apropierea — şi apsis — boltă) : punctul cel mai apropiat de o planetă aflat pe o orbită [illegible] a de satelit.

** Apoapsis (de la gr. apo — departe de — şi apsis) : punctul cel mai depărtat de o planetă al unui satelit.

de apă (de sute de mii de ori mai puţin în comparaţie cu atmosfera terestră). Totuşi, şi acest procent infim este suficient pentru reluarea ipotezelor — de felul aceleia a lui V. Davîdov — că, sub învelişul de zăpadă carbonică, la polii marţieni ar putea exista un strat de gheaţă formată din apă. Nu este exclus să existe zone cu o umiditate mai mare decît a altora ; dacă aceste locuri ar coincide cu regiunile cele mai calde şi cu o presiune superioară (deci cu atmosfera mai densă), ele ne-ar putea furniza semnele unei potenţiale vieţi marţiene. 2) Staţiile automate „Mars"-2 şi 3 obţin date despre solul unor vaste zone ale emisferei sudice. (Pînă acum radiolocatoarele terestre au studiat doar un „brîu" îngust din aria planetei, cuprins între 3° şi 22° latitudine nordică.) 3) Au fost descoperite puncte avînd o temperatură cu 20—25°C mai mare decît aceea din locurile învecinate (unul dintre aceste puncte se află pe emisfera întunecată a lui Marte). Detectarea „punctelor calde" — indicii ale activităţii vulcanice, dar şi ale unei posibile vieţi — are, aşadar, o importanţă esenţială în actualul stadiu al cercetărilor. Elaborarea „portretului caloric" al planetei este întreprinsă pe trei căi : a) un radiometru în infraroşu aflat la bordul staţiei măsoară temperatura unui foarte subţire strat (între 8 şi 40 de microni) al suprafeţei marţiene ; variaţiile termice ale acestui strat superficial pot fi destul de mari în funcţie de oră şi de condiţiile locale ; b) un radiotelescop, compactizat, de pe orbită, studiază radioemisiunile naturale ale planetei pe lunginea de undă de 3,4 cm, ceea ce permite determinarea temperaturii unui strat mai gros al suprafeţei (de 50 cm) ; aici variaţiile termice sînt mai mici între diferite zone ; c) instalaţia TV îngăduie, în principiu, observarea vizuală a „punctelor fierbinţi" depistate prin cele două metode pomenite. 4) Au fost detectate roci care conţin silicaţi şi care sînt relativ uniform repartizate pe scoarţa planetei. 5) La adîncimi de cîteva zeci de centimetri de suprafaţă, temperatura nu depinde, practic, de timpul zilei. 6) Datele indică o conductibilitate calorică redusă a rocii marţiene. 7) Au fost determinate limitele ionosferei marţiene ; limita inferioară se află la o altitudine de [illegible]—110 km. 8) Odată cu creşterea altitudinii, concentraţia electronilor [illegible] brusc, ca să se reducă apoi treptat.

[illegible] : [illegible] lansată din U.R.S.S., la ora 15,26 GMT,

stația automată interplanetară „MARS"-3, în greutate de 4 650 kg (peste 1 000 kg au fost, probabil, plasate pe o orbită circummarțiană, iar circa 2 500 kg au fost trimise spre sol). Masa impresionantă a celor două laboratoare sovietice a permis dotarea lor cu emițătoare radio și cu stații energetice puternice, ceea ce asigură culegerea și transmiterea unui mare volum de informații (Vladimir Siforov). La 02.12.1971, ora 11,14 GMT, în cea de-a 188-a zi de zbor (159 de contacte radio cu Terra), stația a largat o capsulă care, prin frînare-parașutare, a descins lin pe suprafața planetei Marte, într-un punct aflat în emisfera australă (avînd coordonatele de 45° latitudine sudică și 158° longitudine vestică), din „strîmtoarea" Simois, situată între continentele Electris și Phaetontis *. Ca și în cazul lui „Mars"-2, operațiile au fost executate autonom de sistemele de astronavigație și de computerul de la bordul stației. Drumul capsulei de la stație pînă la atmosfera marțiană a durat 4,30 ore, iar pînă la sol trei minute și citeva secunde. La orele 16 fără 25 de secunde, agregatul automat a început să lucreze, transmițînd navei-mamă videosemnale timp de 20 de secunde. Totodată, „Mars"-3 s-a plasat pe orbita de satelit artificial cu o perioadă de revoluție egală cu aproximativ 11 zile terestre și cu periapsisul la 1 500 km.

— Date științifice transmise : 1) Imaginile recepționate la centrul de urmărire au condus la concluzia că în regiunea Simois există o atmosferă extrem de turbulentă. 2) La suprafața lui Marte presiunea este de 0,4% din cea terestră. 3) Primele fotografii au arătat vîrfuri de munți ivite din norul de praf. 4) În atmosfera foarte înaltă a lui Marte, în regiunea razelor ultraviolete, s-a constatat existența (în stare atomică) a hidrogenului (pînă la 10 000-20 000 km de sol) și a oxigenului (pînă la 700—1 000 km). 5) În zona măsurătorilor efectuate de „Mars"-2 și 3, temperatura suprafeței lui Marte nu era mai coborîtă de minus 15—20°C în cursul zilei. 6) Presiunea atmosferică este de circa o sută de ori mai mică decît cea terestră (5—7 milibari). 7) Oscilațiile de temperatură dintre zi și noapte ajung la aproximativ 100°.

* Cele trei denumiri le-am transcris după harta lui G. Schiaparelli (reprodusă în „Familia Soarelui" de I. M. Ștefan, Editura științifică, 1965), considerîndu-le mai exacte decît numele vehiculate în presă.

30. 05. 1971 : De pe poligonul Cape Kennedy (S.U.A.) a fost lansată, la bordul unei puternice rachete „Atlas-Centaur“, stația automată interplanetară „MARINER“-9 (1 013 kg.) La 03.11.71, înainte de a se apropia de orbita marțiană, stația a fost rotită accidental. La 11.11.71 au fost luate 25 de fotografii de probă de la 5 000 km : Marte era învăluit de praful produs de un foarte violent uragan care începuse la sfîrșitul lui septembrie 1971. La 14.11.1971, ora 0,40 GMT, a fost plasat pe o orbită circummarțiană (cu periapsisul la circa 1 250 km, apoapsisul la 17 100 km, perioada de revoluție de 12 ore și înclinarea de 65°) un laborator automat (544 kg) : primul satelit artificial care survolează o altă planetă decît Pămîntul. La 23.11.71 s-a dereglat orientarea din cauza unui obiect foarte strălucitor (probabil, Phobos). La 27.11.1971 J.P.L. (Jet Propulsion Laboratory) a recepționat primele imagini „gros-plan“ ale lui Deimos, unul dintre sateliții naturali marțieni, aflat la o depărtare de 8 300 km de „Mariner“-9 : diametrul lui Deimos este de aproximativ 10 km. La 30.11.1971 a fost fotografiat și Phobos, al doilea satelit marțian, situat la o distanță de circa 16 000 km : se disting forme de relief ce par a fi marginile unor cratere ; Phobos are dimensiunile de 21x26 km. Stația este dotată cu două camere TV : una de plan mare, cu puterea de separare de 800 m, cealaltă pentru detalii, cu puterea de separare de 80 m (în cazul fotografierilor de la 1 200 km). Fiecare imagine reprezintă o informație conținînd 5 141 600 de biți (unități), a căror înregistrare are loc doar în 42 de secunde, ceea ce vădește progresul tehnic intervenit : în 1965, „Mariner“-4 transmitea semnale cu debitul redus de 8,33 bauzi*, ceea ce lungea la 8 ore transmiterea celor 240 000 de biți ai unei imagini ; în 1969 („Mariner“-6 și 7) debitul s-a ridicat la 33 bauzi, iar acum s-a ajuns la debitul extrem de rapid de 16 200 bauzi. „Mariner“-9 va supraviețui circa 17 ani și va continua să transmită trei-patru luni, timp în care va realiza zilnic o ședință de legătură cu stația americană de la Goldstone (cu o antenă uriașă de 64 m diametru).

— Date comunicate : 1) Primele fotografii ale suprafeței marțiene au fost voalate din pricina prafului antrenat

* Cantitatea de informație se exprimă în biți (unitatea : bit), iar debitul în bauzi (unitatea : baud). Prin definiție, 1 baud 1 bit pe secundă.

de vînturi năpraznice. Pe măsură ce furtuna s-a domolit, a ieşit la iveală „blana de leopard" a solului unei planete pe cale de evoluţie activă. Formaţiunile vulcanice confirmă existenţa unei activităţi plutoniene, care ar putea să continue şi în prezent, precum şi existenţa unui interior fierbinte în cursul dezvoltării planetare. Formele de relief dovedesc, de asemenea, că suprafaţa marţiană a fost supusă unor puternici factori de eroziune (de intensitatea unor uragane cu viteze de 400—500 km/h).**2) Prin studierea rotaţiei lui „Mariner"-9, s-a constatat că** ecuatorul marţian este eliptic, **avînd o axă mai mare decît cealaltă cu circa un kilometru, prezentînd astfel două proeminenţe (la longitudinile de 110° vest şi 70° est). 3) În atmosfera marţiană au fost decelate extrem de slabe urme de vapori de apă. 4) Descoperirea pe solul marţian a unui punct avînd temperatura cu 7° mai ridicată decît în zonele învecinate. 5) Calotele polare ale lui Marte sînt mai turtite decît se credea. 6) Pînă la mijlocul lunii martie, prin reajustarea orbitei circummarţiene a staţiei, camerele ei de luat vederi au înregistrat pe peliculă trei sferturi din suprafaţa planetei roşii (peste 7 000 de fotografii). 7) Au fost identificate zone mai înalte (pe Marte există munţi de două ori mai înalţi decît Himalaia), printre care Nix Olympica, Aereus Lacus, Pavonis Lacus şi Nodus Gordii, ultimul cu un diametru de aproape 100 km. 8) A fost descoperită o regiune asemănătoare marelui canion din Colorado, prezentînd falii largi de 9—19 km şi adînci de 800—2 000 m. O altă imagine arată un canion larg de 121 km şi adînc de 800—2 895 m şi care, prin dimensiunile lui, a suscitat un interes deosebit printre specialiştii de la J.P.L. (Cel mai mare canion terestru are lărgimea de 21 km şi adîncimea de aproximativ 1 500 m.) 9) „Unul dintre detaliile (fotografice) care mă intrigă cel mai mult seamănă cu un curs sinuos de fluviu. Nu pot crede că procesul prin care acesta a fost creat n-a implicat un lichid oarecare" (Tom Hayes, şeful misiunii „Mariner"-9).**

07.06.1971 : A fost alcătuită pe orbită, la ora 10,45 (ora Moscovei), **prima staţie ştiinţifică pilotată,** prin joncţiunea dintre staţia orbitală „SALIUT", plasată pe traiectoria circumterestră încă de la 19.04.1971, şi astronava „SOIUZ"-11, satelizată la 06.06.1971 şi avînd la bord pe **Gheorghi Dobrovolski, Vladislav Volkov şi Victor Paţaev.** Întregul „edificiu cosmic", în greutate de 25 de tone, a dat echipajului prilejul să realizeze în periplul de 24 de zile un program spaţial fără precedent. În momentul

revenirii navei pe Pămînt a survenit însă un accident tragic, din pricina căruia cei trei cosmonauţi şi-au pierdut viaţa.

26.07-07.08.1971: „APOLLO"-15 (S.U.A.). Echipajul format din **David Scott, Alfred Worden şi James Irwin**). Modulul lunar „Falcon" (cu Scott şi Irwin) a aselenizat într-o zonă mărginită de munţii Apenini şi Hadley şi a rămas pe Lună 67 de ore. Au fost făcute la bordul **electromobilului „Lunar Rover Vehicle"** (L.R.V.) excursii totalizînd 28,1 km şi au fost recoltate mostre de sol selenar (77 kgf). Datele transmise pe Terra de aparatele lăsate de „Apollo"-15 ar demonstra că suprafaţa selenară produce mult mai multă căldură decît se presupunea: „cel mai tulburător rezultat" al explorării lunare (prof. Marcus Langseth).

12. 08. 1971: Mare opoziţie a planetei Marte, **aflată la numai 56 200 000 km de Terra. (Vezi misiunile „MARS"-2, „MARS"-3 şi „MARINER"-9.) Legile mecanicii cereşti impun ca lansările să fie fixate cu trei luni înainte de opoziţie. Celelalte mari opoziţii din secolul XX: 1909, 1924, 1939, 1956.**

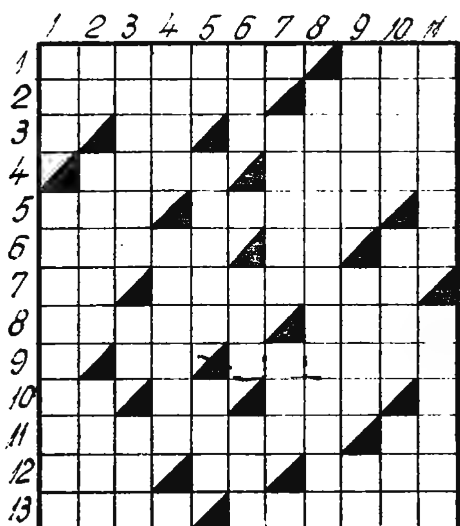
— Colaborarea **în domeniul spaţial a fost inaugurată încă din deceniul trecut (lansarea unor sateliţi ai Angliei, R.F.G., Italiei etc., cu ajutorul unor rachete americane, precum** şi alte programe bilaterale). **Prin satelizarea celor trei staţii automate în jurul planetei Marte a început însă** cea mai vastă şi spectaculoasă operaţie internaţională de explorare a Cosmosului. **Pe de o parte, Uniunea Sovietică şi Statele Unite au căzut de acord, la începutul anului 1971, să procedeze la schimburi rapide — prin teleimprimator — de informaţii ştiinţifice privind datele tehnice transmise de cei trei „mesageri" tereştri. Pe de altă parte, chiar în cadrul misiunilor „Mars"-2 şi 3, se desfăşoară o importantă colaborare între U.R.S.S. şi Franţa: cele două staţii sovietice au folosit pentru prima oară un dispozitiv francez capabil să comprime de o sută de ori volumul informaţiilor şi să le transmită fără bruiaj, într-o stare bună de recepţionare. După cum subliniază şi ziarul „Izvestia", întîlnirea celor trei sonde marţiene este simbolică pentru eforturile de pace şi cooperare manifestate în lumea de azi.**

14. 02. 1972: Lansarea staţiei automate sovietice „LUNA"-20. Descinderea a avut loc la 21.02.1972 ora 19:19 GMT. Pentru prima dată un aparat cosmic a coborît lin **într-o zonă selenară greu accesibilă, cu relief accidentat**; coordonatele selenografice ale staţiei aselenizate: **3°32'** latitudine nordică şi 56°33' longitudine estică (în apropierea craterului Apollonius, situat într-o regiune muntoasă, „continentală", dintre Marea Fertilităţii şi Marea Crizelor). Perfecţionarea metodelor de cosmoca-

rotaj automat inaugurate de „Luna"-16. Instalația complexă de foraj a funcționat timp de 40 de minute și a pătruns în solul lunar pînă la 35 cm, întîmpinînd o rezistență apreciabilă. (Viteza sapei de foraj : 500 de turații pe minut.) Au fost colectate atît roci dure, cît și roci sfărîmicioase. După numai 27 de ore, 39 de minute și 5 secunde de la descindere, stația și-a luat automat startul spre Terra. La 25.02.1972, capsula de coborîre cu cele două conteinere a aterizat în locul dinainte stabilit. Semnificația științifică specială a misiunii „Luna"-20 constă în faptul că eșantioanele culese anterior proveneau din cuprinsul „mărilor", care reprezintă doar 16% din suprafața Lunii și care, conform teoriilor recente, ar conține roci cu aproximativ un miliard de ani mai tinere decît acelea din zonele montane. Studiind mostrele de sol aduse de „Luna"-16 și pe acelea recoltate de „Luna"-20 la o distanță de 120 km, dar de pe un platou „continental", savanții vor putea compara compoziția geologică a două regiuni apropiate, dar deosebite din punct de vedere structural (prof. dr. doc. S. Pineghin). „Luna"-20 constituie de asemenea o confirmare a eficacității pe care o prezintă explorarea automată a planetelor deocamdată inaccesibile omului (Marte, Venus etc.). Roca selenară extrasă din foreza stației „Luna"-20 are înfățișarea unor particule de praf de culoare cenușie, unele avînd dimensiuni destul de mari. Anumite particule seamănă cu mineralul numit **anortosit,** cel mai vechi material cristalin cunoscut pînă acum.

02.03.1972 : După mai multe amînări, nava spațială americană „PIONEER"-10 a fost lansată (de la Cape Kennedy) **în direcția planetei Iupiter.** In greutate de circa 250 kg și alimentată cu energie nucleară, sonda interplanetară, deplasîndu-se cu o viteză de circa 33 000 km/h, va străbate distanța pînă la Lună în 12 ore, în timp ce navelor „Apollo" le-ar fi trebuit, în același scop, peste trei zile. După ce va survola Luna, „Pioneer"-10 va fi dirijat spre Ceres (710 km), cel mai mare dintre zecile de mii de asteroizi care evoluează pe orbite situate între Marte și Iupiter. În decembrie 1973, după ce va fi parcurs un miliard de kilometri, nava cosmică va trece în vecinătatea planetei-gigant (la circa 140 000 km), al cărei cîmp gravitațional îi va servi ca rampă de lansare spre a fi proiectată în afara sistemului solar. Pe sondă se află fixată o placă de metal aurit pe care sînt gravate imaginea unui bărbat și a unei femei, precum și diferite scheme ce sintetizează în limbaj științific unele descoperiri ale geniului uman avînd un caracter considerat universal. Întrucît se crede că sonda ar putea zbura pînă la distanțe de ordinul a mii de ani-lumină, ființe inteligente din alte sisteme solare ar putea, descifrînd acele scheme, să capete dovada civilizației noastre.

Cuvinte încrucișate

DRAMA DOCTORULUI HENRY JEKYLL

ORIZONTAL: 1) Simbol al conștiinței dr. Jekyll, care reflecta într-unul dintre colțurile laboratorului transformările ce aveau loc în fizionomia lui — Deasupra pămîntului; 2) Intrarea dosnică arătată de Enfield lui Utterson pe unde mister Edward Hyde obișnuia să pătrundă în casa dr. Jekyll — Suma de bani plătită de bruta Edward Hyde ca despăgubire părinților fetiței pe care într-o seară o maltratase fără nici un motiv; 3) În noapte! — Taină; 4) Personificare a „răului pur“ în cazul dr. Jekyll, un fel de „alter ego“ al său, care i-a transformat viața într-o suferință cumplită — Țintar; 5) Orășel în Somalia — Banca pentru care a emis mister Hyde un cec pe numele dr. Jekyll; 6) Astfel se simțea dr. Jekyll atunci cînd devenea mister Hyde — Lele! — Un „poftim?“ nepoliticos; 7) Din peniță! — Mereu altul (pl.)! 8) Pictor român (1868—1946) — Încăpere centrală a unui templu; 9) Înțepător — Dr. Jekyll și dr. Lanyon! 10) Refren în jocurile populare — Vai! — Prefix; 11) Condamnarea de care și-a dat seama dr. Jekyll atunci cînd în mod inexplicabil și accidental a survenit procesul de reversiune, devenind peste noapte mister Hyde — La plug! 12) Ceasuri — Prima notă — Culoarea mixturii care producea metamorfozarea dr. Jekyll (masc.); 13) Ziua din luna ianuarie în care dr. Jekyll îl implora printr-o scrisoare pe colegul său dr. H. Lanyon să ia, după ce va sparge ușa laboratorului său, sertarul al patrulea de sus din dulapul cu litera E, în care el își ținea mix-

tura — Dispus în formă de raze.

VERTICAL: 1) Între șapte și nouă — Autorul povestirii științifico-fantastice „Straniul caz al doctorului Jekyll și al lui mister Hyde", ajuns celebru „peste noapte" în 1886, odată cu apariția acestei povestiri; 2) În gol! — Obiecte vestimentare care odată cu metamorfozarea dr. Jekyll deveneau caraghios de nepotrivite cu statura mai mică și monstruoasa făptură a lui mister Hyde — Prefix; 3) Renumit doctor, coleg și prieten cu dr. Jekyll, care-și avea casa și cabinetul în zona Scuarului Cavendish — Soarele piramidelor — Prefix; 4) Comedian (fig.) — Profesiunea lui Utterson, căruia prietenul său dr. Jekyll i-a încredințat testamentul prin care lăsa întreaga sa avere în caz de dispariție sau deces lui Edward Hyde; 5) Nete! — Ne-a înfățișat drama dr. Jekyll, în rolul titular fiind regretatul actor Spencer Tracy — Monstruos, provocînd repulsie și o puternică senzație de anormal, așa cum trezea mister Hyde; 6) Articol în limba germană — Ramură în poezie — Aducător de precipitații; 7) Rival (pl.) — Răsărit; 8) Poliția engleză, al cărei reprezentant, inspectorul Newcomen, percheziționează în urma crimei înfăptuită asupra lui Danvers Carew de către mister Hyde casa acestuia din sinistrul cartier Soho; 9) Pur ca noile săruri ce nu mai conțineau acel element necunoscut care da eficacitatea mixturii — Parte — Mioare; 10) Văzduh (fig.) — Plisc — După aceasta a găsit polițistul Newcomen jumătatea a doua a bastonului cu care mister Hyde l-a ucis pe D. Carew; 11) „Eșec total!!!", una dintre primele înregistrări care figurau în caietul de însemnări al dr. Jekyll — Neînsoțit de nimeni, cum trebuia să-l aștepte pe mister Hyde medicul din Cavendish Square pentru a-i preda sertarul cu substanțele ce-i puteau reda doctorului Jekyll personalitatea.

Prof. TEODOR AXIOTI

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Piata Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

2012

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

I.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Citiți publicațiile noastre:

- **Știința și Tehnica**
- **COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"**
- **TEHNIUM 72**

MARTIE 1972

PREȚUL 1 LEU | 41007